

10. zasedání poradního orgánu Mezinárodní agentury ISMN

Na letošní jubilejní 10. zasedání poradního orgánu Mezinárodní agentury ISMN se sjelo do Ankary 24 delegátů ze sedmi zemí. Zasedání se konalo 7. května 2002 v turecké národní knihovně a mělo slavnostní ráz – zahájil jej turecký ministr kultury a bylo spojeno s krátkým koncertem a otevřením výstavy tradičních tureckých výšivek.

Ve své výroční zprávě informoval ředitel Mezinárodní agentury ISMN dr. Hartmut Walravens přítomné o tom, že počet členských zemí systému ISMN stoupl v uplynulém roce na 33. Nejnovějšími členy jsou Polsko, Austrálie, Řecko a Nový Zéland. Stále se nedaří zapojit do činnosti systému Spojené státy americké a Japonsko. Ve Spojených státech byl navíc slibný vývoj zpomalen přechodem příznivce systému – firmy R.R. Bowker – pod Cambridge Information Group. Zájem o vstup do systému mají i Arménie, Ekvádor, Izrael a Peru.

Dr. Walravens také polemizoval s odpůrci existence systému ISMN – většinou velkými americkými hudebními vydavateli, kteří tvrdí, že při možnostech obchodovat přes vlastní webovské stránky elektronicky již nepotřebují další systém k identifikaci svých hudebnin. Pravda je to jen částečná, pouze z pohledu tohoto jednoho vydavatele. Zájemce o hudebniny, který si chce pořídit nějakou publikaci bez ohledu na to, kdo ji vydal, by však musel projít desítky webovských stránek, aby našel tu pravou. V systému ISMN, zejména v publikacích music-in-print je tento nedostatek odstraněn a všichni hudební vydavatelé (alespoň jedné země nebo jazykové oblasti, jako je tomu v případě německy mluvících zemí) jsou soustředěni na jednom místě a hudebninu lze takto vyhledat a objednat velmi pohodlně.

Zprávy národních agentur musely být tentokrát prezentovány podrobně, protože plenárního zasedání

se účastnila řada oficiálních tureckých představitelů, hudebních odborníků, zástupců tisku a televize, kteří dosud o systému ISMN mnoho nevěděli. Turecko do něj vstoupilo až v roce 2000 a zasedání poradního orgánu se zúčastnilo poprvé vloni v Praze. Nejrozvinutější zemí systému je Německo (působící jako agentura pro všechny německy mluvící země – Rakousko, Lucembursko, švýcarské kantony), kde již byl přidělen 441 identifikátor a byl zpracován nový software pro music-in-print s širšími vyhledávacími možnostmi, uživatelsky přívětivější. Je zajímavé, že většina agentur ISMN působí při národních knihovnách svých zemí a úzce spolupracuje s agenturami ISBN nebo dokonce sdílí stejnou kancelář a personál.

K nejvýznamnější změně v naší agentuře došlo na začátku letošního roku, kdy byly uzavřeny lístkové kartotéky a umožněno zasílání ohlašovacích lístků elektronicky přes webovskou stránku Národní knihovny ČR. Počet hudebních vydavatelů účastnících se systému ISMN v České republice stoupl na 44. Všichni dosud mají první původní identifikátor, žádný ještě nevyčerpal přidělený blok čísel ISMN.

Velmi zajímavá byla přednáška pana René Lloreta z Mezinárodní konfederace společností autorů a hudebních skladatelů (CISAC – International Confederation of Societies of Authors and Composers) sdružující na 2 miliony hudebních skladatelů, dramatiků, spisovatelů, grafiků a filmařů ze 100 zemí a 204 společností. CISAC poskytuje svým členům technické služby a nástroje pro výměnu informací o jejich dílech společně s identifikačními údaji. K těm patří i mezinárodní standardní čísla a kódy, ať již zavedené a široce používané (jako ISBN, ISMN či ISSN), či teprve chystané k realizaci jako ISAN, ISWC a ISTD. Pan Lloret vysvětlil obor působnosti těchto nových identifikačních čísel, jejich složení a stupeň realizací (všechno budou nebo již jsou schválené normy ISO) i způsob předpokládaného řízení systému (mezinárodní a národní/lokální/sektorová agentura). Tak ISAN (International Standard Audio-Visual Number – Mezinárodní stan-

dardní číslo audiovizuálního díla) je 16místné číslo určené k identifikaci celovečerních i dokumentárních filmů, televizních seriálů, zábavných pořadů i zpravodajství. ISWC (International Standard Musical Work Code – Mezinárodní standardní kód hudebního díla) je 11místný kód určený k identifikaci všech hudebních skladeb, písní, symfonií apod. ISTC (International Standard Textual Code – Mezinárodní standardní kód textového díla) je 16místné číslo určené k identifikaci široké škály literárních děl (románů, povídek, esejů, básní, scénářů, divadelních her, časopiseckých článků apod.). Vedle svého hlavního identifikačního využití bude možno těchto čísel a kódů využít i k ochraně autorských práv, kontrole vyplácení autorských poplatků i v obchodě, zejména elektronickém.

Velmi potřebným a záslužným počinem je výroba propagačního a instruktážního CD-ROM, který zpracoval nový pracovník MA ISMN dr. Ulrich Wegner. Nechal se inspirovat videem o ISBN z roku 1986 (dnes již značně zastaralým) a zpracoval velmi přehledný a návodný pořad vysvětlující potřebu vzniku mezinárodního standardního čísla pro identifikaci hudebnin, složení čísla ISMN, jeho použití i složení pracovního týmu obou mezinárodních agentur ISBN a ISMN. Každý z účastníků zasedání dostal jeden CD-ROM zdarma.

Tradičně složitým bodem bylo jednání o financování provozu MA ISMN. Tentokrát bylo zkomplikováno i tím, že největší potenciální přispěvatelé (Británie, Německo, Itálie) do Ankary nepřijeli. Definitivně se tedy bude tato otázka řešit na samostatné schůzce těchto agentur. Všichni účastníci systému ISMN ale byli vyzváni k tomu, aby nezapomněli přispívat dle svých možností.

Jednalo se i o součinnosti systémů a čísel ISBN a ISMN, o dalších aktivitách MA ISMN apod.

Na závěr pozvala slovinská delegátka A. Kanič účastníky na 11. zasedání PO MA ISMN do Lublaně.

Antonín Jeřábek
Národní knihovna ČR